

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1. Lovforslaget har tidligere været fremsat i oktober 1973 og i oktober 1974 (Folketingstidende 1973-74, sp. 596 og tillæg A sp. 253 og Folketingstidende 1974-75, sp. 321 og sp. 1035), men bortfaldt som følge af folketingsvalg henholdsvis i december 1973 og i januar 1975.

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre de ændringer i dansk lovgivning, som er en forudsætning for, at Danmark kan ratificere den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen, der er undertegnet af Danmark den 15. maj 1972, er optaget som bilag til den foreslåede lov.

Hovedformålet med konventionen, der vil blive nærmere omtalt nedenfor under 4, er at tilvejebringe mulighed for, at retsforfølgning i anledning af en lovovertrædelse kan finde sted i det land — gerningslandet, bopælslandet eller andet land — hvor det under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder skønnes mest hensigtsmæssigt.

2. Imellem de nordiske lande er der allerede ved en samarbejdsaftale af 6. februar 1970 mellem rigsadvokaterne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige givet regler for retsforfølgning i et andet nordisk land end der, hvor den strafbare handling er begået. Aftalen er ændret i oktober 1972.

Hovedprincippet i aftalen er, at retsforfølgning for en lovovertrædelse, som er begået i et nordisk land, kan ske i et andet nordisk land, hvis den mistænkte er bosat i dette land, og overtrædelsen er strafbar også efter dette lands lovgivning. Det samme gælder, såfremt den mistænkte opholder sig i det andet land, og det af særlige grunde findes hensigtsmæssigt, at forfølgningen sker der, og forholdet hører under dette lands straffemyndighed. Retsforfølgningen sker efter straffe- og procesreglerne i det land, som overtager sagen. Ved afgørelsen af, om en begæring om retsforfølgning i et andet land skal fremsættes og imødekommes, skal hensynet til den mistænkte interesse og til gennemførelsen af en effektiv retshåndhævelse være bestemmende.

Samarbejdsaftalen betyder for Danmarks vedkommende, at danske myndigheder kan indlede retsforfølgning mod en person for en lovovertrædelse, der er begået i et andet nordisk land, når der fremsættes begæring herom, og de danske domstole i forvejen er kompetente til at behandle sagen efter reglerne i straffelovens §§ 6-9. Derimod kan der ikke,

i modsætning til hvad der gælder efter reglerne i den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager, indledes retsforfølgning i sager, hvor danske domstole ikke efter de danske regler har den fornødne jurisdiktionskompetence.

Der er ved lovforslaget åbnet mulighed for, at konventionens regler vil kunne anvendes også i forholdet mellem de nordiske lande.

Under hensyn til, at den europæiske konvention i et vist omfang vil overflødiggøre den nordiske samarbejdsaftale, blev der på et møde mellem de nordiske rigsadvokater i november 1973 indgået aftale om delvis ophævelse af samarbejdsaftalen i forholdet mellem de nordiske lande, der har tilsluttet sig konventionen.

3. Man har gennem nogle år i Europarådet arbejdet på at gennemføre en til den nordiske ordning svarende ordning mellem Europarådets medlemslande. Arbejdet har resulteret i den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Ud over de regler om overførsel af retsforfølgning, der er omfattet af dette lovforslag, indeholder konventionen et afsnit V om udenlandske straffedommes internationale retskraft. Reglerne svarer i det hele til de regler, der indeholdes i den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger, og som her i landet blev gennemført ved lov nr. 519 af 23. december 1970 om ændring af borgerlig straffelov. (Fremmede straffedommes retskraft). En ændring af straffelovens regler er dog nødvendig. Der henvises til forslaget til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., og af retsplejeloven (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m.v.).

4. Konventionens regler om overførsel af retsforfølgning i straffesager tager sigte på to grupper af tilfælde. Den ene gruppe omfatter tilfælde, hvor retsforfølgning i anledning af en lovovertrædelse mest hensigtsmæssigt kan ske i et andet land, men hvor dette land ikke efter sine egne kompetenceregler kan indlede en sådan forfølgning. Konventionen åbner mulighed for, at retsforfølgningen kan overføres til det pågældende land (det anmodede land), idet anmodningen om overførsel fra det land (det begærende land), der har kompetence i sagen, indebærer en overførsel til det anmodede land af det begærende lands kompetence, jfr. konventionens art. 2.

Den anden gruppe omfatter tilfælde, hvor to eller